

Kehittykö suomalaisten ampumahiittäjien ampumataito iän myötä?

Taustaa

Voisi olettaa, että ampumataito kehittyy iän mukana ja samalla osuaprosentit paranevat. Tätä oletusta lähdin tarkastelemaan vuoden 2016 (Ounasvaaran Hiihtoseura) ja 2017 (Oulun Hiihtoseura) pikamatkan SM-ampumahiittotulosten perusteella. Pikamatkan valitsin siksi, että siinä kaikissa sarjoissa ammutaan kaksi ammuntaa. Pohja-aineistoksi laskin kunkin sarjan kuuden parhaan osuaprosentit. Jotta sain lisää vertailupohjaa, vertasin niitä vuoden 2016 kaikkien SM-kisojen kuuden parhaan prosentteihin.

Vertailua vaikeuttaa se, että 13-sarjat ampuvat tuelta ja 14–15-sarjat ampuvat vain makuuta. Etenkin 14–15-sarjoissa näkyy selvästi, että tytöt ampuvat poikia tarkemmin. Varsinainen kehitystarkastelu keskittyy 16-sarjaan ja sitä vanhempiin, koska näissä sarjoissa ammutaan myös pystystä. Tuloksia tarkasteltaessa tulee huomioida, että olosuhteet ovat voineet vaihdella eri sarjojen välillä.

SM-kisojen kuvaajiin on laskettu osuaprosentit sarjan kuudelta parhaalta. Tämä siksi, että osallistujamääriltään pienissä sarjoissa esimerkiksi yksi väärään tauluun ampunut voi muuttaa prosenttia merkittävästi. Kuuden parhaan prosentit kertovat paremmin sarjakärjen ampumatason.

Maailman huippujen taso

Jos vertailuna tai päämääränä pidetään kansainvälistä huippua, on aluksi tarkasteltava, miten maailman huiput ampuvat.

PIKA naiset	1	2	3	4	5	MM	7	8	9
OSUMA%	79,81 %	82,76 %	80,52 %	79,78 %	82,12 %	80,89 %	79,89 %	84,57 %	75,44 %
KAIKKI M	84,66 %	86,67 %	86,04 %	81,11 %	83,85 %	83,17 %	83,01 %	87,23 %	76,70 %
40 M	93,50 %	94,00 %	93,00 %	91,50 %	91,00 %	87,00 %	91,50 %	91,50 %	80,50 %
10 M	100,00 %	100,00 %	98,00 %	100,00 %	100,00 %	98,00 %	96,00 %	98,00 %	94,00 %
3 M	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
KAIKKI P	74,95 %	78,86 %	75,00 %	78,44 %	80,38 %	78,61 %	76,77 %	81,91 %	74,17 %
40 P	85,00 %	91,00 %	82,00 %	86,00 %	90,00 %	88,50 %	87,50 %	91,50 %	85,50 %
10 P	92,00 %	92,00 %	84,00 %	90,00 %	96,00 %	96,00 %	90,00 %	94,00 %	90,00 %
3 P	93,33 %	100,00 %	100,00 %	80,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	93,33 %	100,00 %

Taulukko 1. 2016–17 Maailman Cupin osakilpailujen (pystysarakkeet) ja MM-kisojen **naisten** pikamatkojen ampumaprosentit.

Osuma% = kaikki laukaukset, Kaikki M = kaikkien osanottajien osuma% makuulta, 40 M = pisteille päässeiden (40 parasta) osuma% makuulta, 10 M = kymppikärjen parhaan osuma% makuulta, 3 M = 3 parhaan osuma% makuulta. Näiden alla vastaavat pystystä (P).

Kuten yllä olevasta taulukosta nähdään, on Maailman Cupissa kärkisijoilla naisten ammunnan taso erittäin kova. Kärkikolmikko on ampunut jokaisessa kisassa makuulta puhtaat. Pystystäkin kisan kolme parasta on ampunut puhtaasti kuudessa kisassa! Kymppikärjen makuun taso on lähes yhtä kova. Pisteille päässeiden makuun prosentti on ollut kahta kisaa lukuun ottamatta yli 91 % ja pysty 82–91,5 %.

PIKA Miehet	1	2	3	4	5	MM	7	8	9
OSUMA%	81,90 %	84,42 %	81,49 %	73,73 %	79,81 %	77,55 %	78,33 %	82,18 %	82,34 %
KAIKKI M	85,90 %	86,15 %	85,54 %	74,90 %	82,43 %	80,00 %	79,80 %	83,96 %	81,31 %
40 M	93,00 %	94,50 %	92,50 %	89,00 %	93,00 %	89,00 %	90,00 %	92,00 %	93,00 %
10 M	96,00 %	98,00 %	94,00 %	96,00 %	100,00 %	92,00 %	94,00 %	94,00 %	100,00 %
3 M	100,00 %	100,00 %	100,00 %	93,33 %	100,00 %	93,33 %	93,33 %	100,00 %	100,00 %

KAIKKI P	77,90 %	82,69 %	77,43 %	72,55 %	77,20 %	75,10 %	76,86 %	80,40 %	83,36 %
40 P	89,50 %	92,00 %	86,50 %	74,00 %	87,50 %	83,00 %	81,00 %	89,00 %	87,50 %
10 P	96,00 %	100,00 %	88,00 %	78,00 %	94,00 %	92,00 %	88,00 %	94,00 %	90,00 %
3 P	100,00 %	100,00 %	86,67 %	86,67 %	100,00 %	93,33 %	93,33 %	93,33 %	93,33 %

Taulukko 2. 2016–17 Maailman Cupin osakilpailujen (pystysarakkeet) ja MM-kisojen **miesten** pikamatkojen ampumaprosentit.

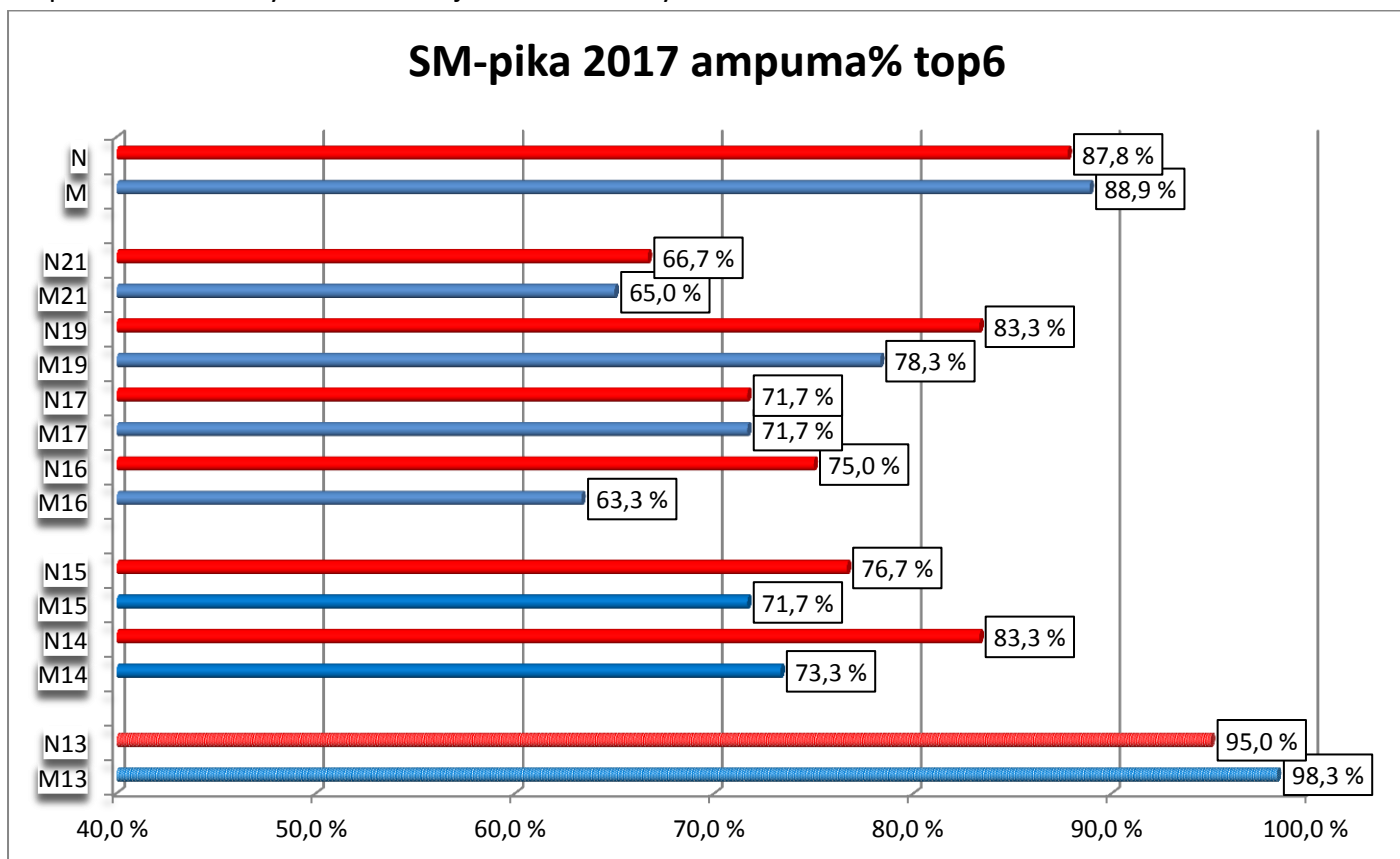
Osuma% = kaikki laukaukset, Kaikki M = kaikkien osanottajien osuma% makuulta, 40 M = pisteille päässeiden (40 parasta) osuma% makuulta, 10 M = kymppikärjen parhaan osuma% makuulta, 3 M = 3 parhaan osuma% makuulta. Näiden alla vastaavat pystystä (P).

Myös miesten kisoissa on suurimmassa osassa kärkekolmikko ampunut makuulta puhtaasti. Kärkikymmenikönkin makuun osumaprosentti oli vähintään 92 %. Pystystä kolmen parhaan osumaprosentti on ollut vähintään n. 87 % ja kymppikärjen yleensä vähintään 90 %.

Osumaprosentit pikamatkan SM-kisoissa 2016 ja 2017

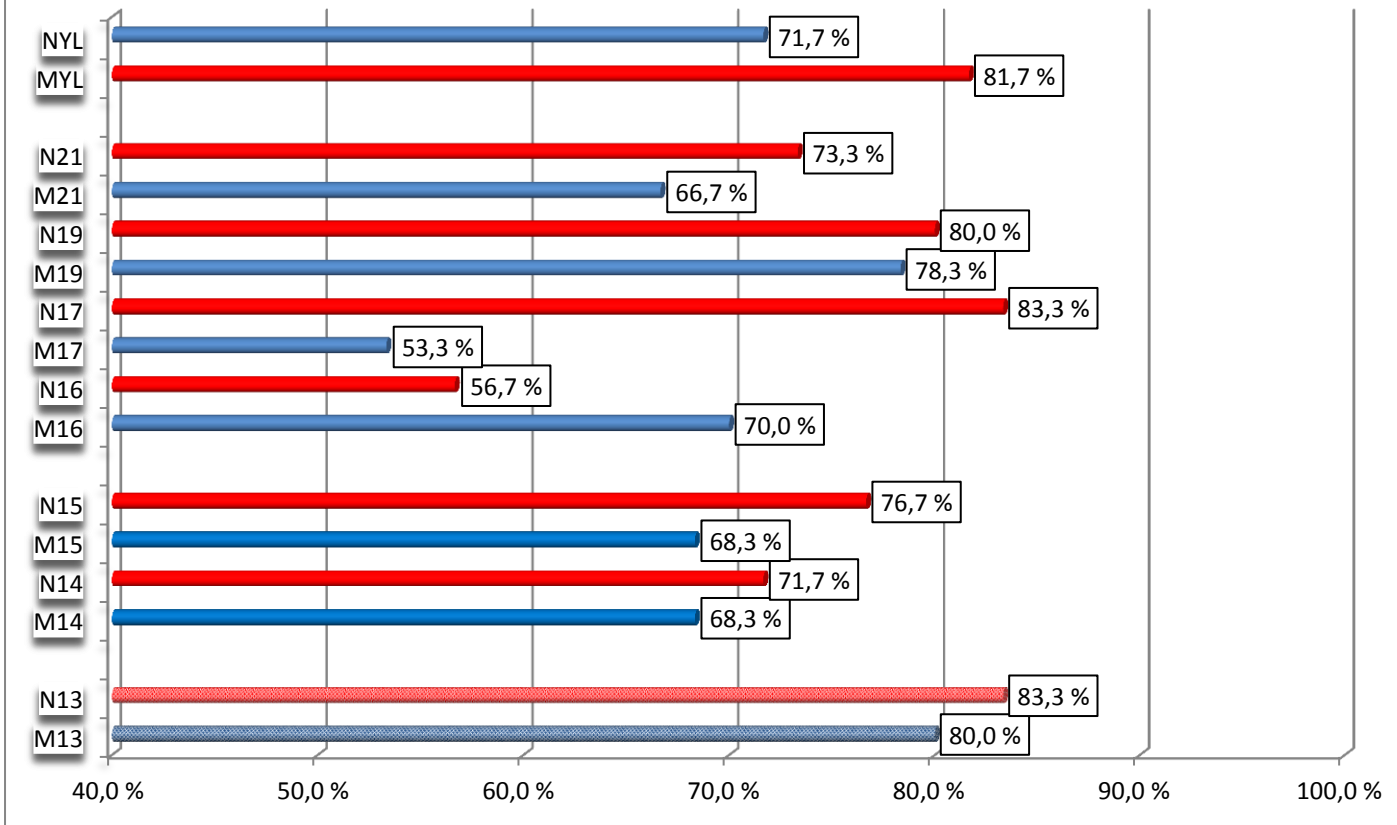
Yhteenvetona yllä olevasta voidaan todeta, että menestyäkseen maailman huipulla tulee kisoissa ampua makuu nolville ja pystystäkin korkeintaan yksi sakko. Kuinka kaukana nuorten ampumataso tästä tällä hetkellä on ja miten se kehittyi iän myötä?

Alla oleva kuva osoittaa selvästi, että tytöt/naiset ampuivat pikamatkan SM-kisoissa nuorten sarjoissa paremmin kuin ikäisensä pojat/miehet. Sen sijaan ikäluokkien välillä ei ole nähtävissä selvää kehitystä. Tätä vahvistaa myös kuva 3., jossa on kuuden parhaan prosentit talven kaikista nuorten SM-kisoista. Sen mukaan parhaiten ampuvat tytöt 17-vuotiaina. Sen jälkeen taso laskee. Kyseessä voi myös olla poikkeavan tasokas ikäluokka. Joka tapauksessa sellaista johtopäätöstä ei voida SM-tulosten perusteella tehdä, että ampumataito kehittyisi ikä- tai harjoitusvuosien myötä.

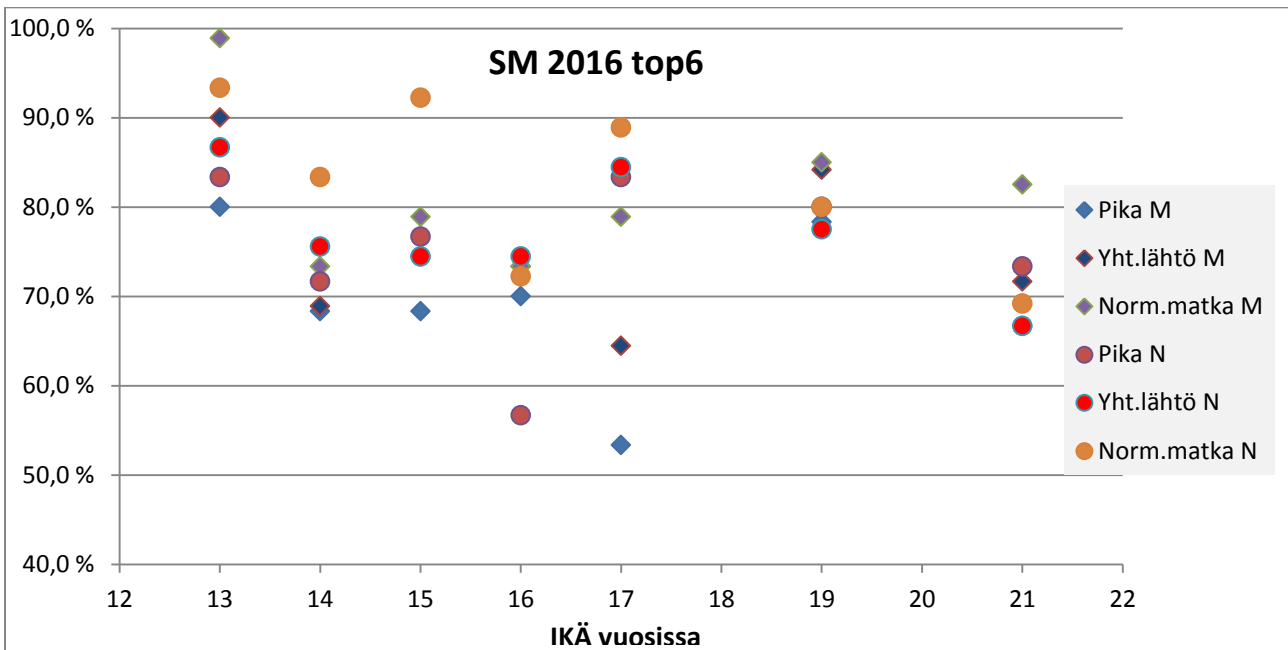

Kuva 1. SM-pikamatka 2017 ampumaprosentit sarjojen kuudelta parhaalta.

SM pika 2016 top6 ampuma%

Kuva 2. SM-pikamatka 2016 ampumaprosentit sarjojen kuudelta parhaalta.

Kuva 3. SM-kilpailut 2016 ampumaprosentit sarjojen kuudelta parhaalta.